

فرهنگ HSE در شرکت آب و فاضلاب استان آذربایجان شرقی

اکبر محمدزاده، اکبر بابایی

چکیده

مقدمه و اهمیت موضوع: از فرهنگ HSE اغلب به عنوان عامل اساسی در تعیین عملکرد سیستم ایمنی، بهداشت و زیست محیطی یک سازمان نام برده می‌شود. فرهنگ HSE یک سازمان محصول ارزش‌های فردی و گروهی، نگرش‌ها، صلاحیت‌ها و الگوهای رفتاری است. سازمان‌هایی که دارای فرهنگ HSE مثبتی هستند با مشخصه ارتباط بر اساس اعتماد متقابل، برداشت‌های مشترک از اهمیت HSE و اطمینان از کارآمدی اقدامات پیشگیرانه شناخته می‌شوند. برای ایجاد و پیاده‌سازی فرهنگ ایمنی، بهداشت و محیط زیست نیاز است که در اولین مرحله در باور و ارزش‌های پرسنل سازمان، پنجره‌های تازه‌ای گشود. در رابطه با فرهنگ HSE به این مطلب باید توجه کرد و به خاطر سپرد که مدیریت HSE در گذر از مراحل مختلف تکامل می‌یابد.

نتایج و بحث: فرهنگ HSE اثر مستقیمی بر رفتار و اعمال خطرناک، بویژه آندسته خطرانی که در زمره تخلف قرار می‌گیرند نه خطا و اشتباه، دارد. همچنین، می‌توان بطور منطقی استدلال کرد که فرهنگ ایمنی اغلب در پیشامدهایی که منجر به وجود شرایط خطرناک می‌گردند، عامل ایجاد کننده و مسبب قلمداد می‌گردد. برای مثال، در گزارش حادثه نیروگاه هسته ای چرنوبیل، از فرهنگ ایمنی به عنوان دلیل اصلی و اساسی حادثه نام برده شده است. از زمان حادثه چرنوبیل، در چند گزارش حادثه دیگر نیز به ضعیف بودن "فرهنگ ایمنی" به عنوان عامل فاجعه اشاره شده است. مشکلی که پیش روی شرکت‌های مختلف بخصوص شرکت‌هایی همچون آب و فاضلاب با گستردگی عملیاتی وسیع وجود دارد این است که چگونه بر فعالیت‌های کارکنان شرکت در دورترین جایگاه‌ها (مخازن، چاه‌ها و ایستگاه‌های پمپاژ، لوله‌گذاری شبکه آب و فاضلاب و ...) و جزئی ترین فعالیت‌های شرکت نظارت داشته باشد و چگونه رفتارها را علیرغم وجود بوروکراسی پیچیده‌ای که برای مطمئن ساختن گروه‌های ذینفع از HSE سازمان بوجود آمده تغییر دهد. بنابراین، ترویج فرهنگ HSE مطلوب در صدر دستور کار این صنعت که در نوع خود، در اثر غفلت و بی‌توجهی مخاطره آمیز می‌باشد قرار گرفته است.

نتیجه گیری: بمنظور پیش بردن اهداف مدیریت HSE، امروزه بیشتر شرکت‌ها فرهنگ HSE را به عنوان عاملی کلیدی لحاظ می‌نمایند. اغلب، امروزه در شرکت‌ها سیستم‌ها بنحوی در جایگاه خود مستقر شده‌اند که اضافه کردن کنترل‌های مدیریتی بیشتر مزیت‌های زیادی به همراه نخواهند داشت. توجه بیش از حد به سیستم‌های رسمی و اطاعت بی‌چون و چرا می‌تواند باعث بی‌تفاوتی کارکنان شده و در واقع، به میزان علاقمندی به موضوع HSE آسیب برساند.